

Dosarul nr. 2ra-1888/2018

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (L. Pruteanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinînd recursul declarat de către SRL „ARC-SERVICE”, reprezentată de avocatul Andrei Stănilă,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Eudochia Ursu împotriva SRL „ARC-SERVICE” și Olesei Tiron, intervenient accesoriu Natalia Iosif cu privire la restituirea bunului,

împotriva deciziei din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către SRL „ARC-SERVICE”, fiind menținută hotărârea din 13 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La 23 august 2016, Ursu Eudochia a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „ARC-SERVICE” și Olesei Tiron, intervenient accesoriu Natalia Iosif cu privire la restituirea bunului.

În motivarea pretențiilor reclamanta a indicat că, în luna aprilie a.2016, aflîndu-se în parcul Valea Morilor din mun.Chișinău a văzut un anunț de vânzare a gheretei alimentare din str.xxxxxxxxxxxxxx.

Contactînd proprietarul gheretei a ajuns la o înțelegere de a o lua în arendă pe termen de 5 ani, cu dreptul de răscumpărare, dar cu condiția procurării și a 100% cotei-părți a SRL „ARC-SERVICE” – întreprindere care activa în ghereta respectivă.

A menționat că a avut o înțelegere cu Olesea Tiron, precum că aceasta va deveni asociatul SRL „ARC-SERVICE”, iar dînsa administratoarea companiei pe care „de facto” o va gestiona, și toate cheltuielile ce țin de vânzarea-cumpărarea cotei-părți a SRL „ARC-SERVICE”, le va suportat ea (notar, Camera înregistrării de Stat, achitarea vânzătorului a prețului cotei-părți și de chirie).

La 12 mai 2016, Ursu Eudochia a încheiat cu Iosif Natalia contractul de închiriere a gheretei amplasată în mun.xxxxxx, str.xxxxxx pe termen de 5 ani.

A mai precizat reclamanta că la 16 mai 2016 a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale de 100% din capitalul statutar a SRL „ARC-SERVICE”, între Iosif Natalia (vânzător) și Tiron Olesea (cumpărător), ulterior făcându-se modificări la Camera Înregistrării de Stat.

Tot la 16 mai 2016, primind acordul de la proprietara gheretei - Iosif Natalia, a transmis-o în comodat către SRL „ARC-SERVICE”.

Prevenind anumite situații, în pct. 5.1 al contractului de comodat a fost indicate cazurile când contractul respectiv încetează înainte de termen fără înștiințarea părților, unul din motive fiind schimbarea administratorului sau asociatului SRL „ARC-SERVICE”.

La 08 august 2016, asociata SRL „ARC-SERVICE” - Tiron Olesea a efectuat modificări în actele de constituire a întreprinderii și anume, a schimbat administratorul, numindu-l pe Oganesean Vaghinac.

Consideră reclamanta că faptul schimbării administratorului SRL „ARC-SERVICE” a generat ca contractul de comodat să fie reziliat automat din 08 august 2016.

A menționat că s-a adresat cu cerere către pîrît, prin care a solicitat eliberarea și restituirea gheretei în termen de 3 zile. Scrisoarea a fost recepționată de pîrît la 18 august 2016, dar fără nici un rezultat.

Întru constatarea faptului nerestituirii bunului, la 20 august 2016 de către executorul judecătoresc Vera Rotaru a fost întocmit procesul-verbal de constatare a faptelor, prin care se confirmă nerestituirea bunului de către pîrît.

Nefiind de acord cu acțiunile pîrîtei Olesea Tiron, reclamanta a depus plîngere față de aceasta la Procuratura Buiucani privind atragerea la răspundere penală.

A solicitat obligarea SRL „ARC-SERVICE” și Olesei Tiron să-i elibereze și să-i restituie ghereta amplasată în xxxxxxxx

Prin hotărârea din 13 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cererea de chemare în judecată depusă de către Eudochia Ursu împotriva SRL „ARC-SERVICE” și Olesei Tiron, intervenient accesoriu Natalia Iosif, cu privire la restituirea bunului, a fost admisă parțial.

A fost obligată SRL „ARC-SERVICE” să elibereze și să restituie Eudochiei Ursu bunul (ghereta), amplasat în xxxxxxxxxx

Pretenția reclamantei Ursu Eudochia cu privire la obligarea pîrîtei Tiron Olesea să restituie bunul (ghereta) amplasat în xxxxxxxxxxxx a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.191, 195-202, vol.I).

Manifestînd dezacord față de hotărîrea primei instanțe, la 22 decembrie 2017 SRL „ARC-SERVICE”, reprezentată de avocatul Andrei Stănilă, a contestat-o cu apel, solicitând casarea în partea admiterii acțiunii, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

Prin decizia din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către SRL „ARC-SERVICE”, fiind menținută hotărârea din 13 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (f.d.244, 245-251, vol.I).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin

toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea corectă a pricinii și în consecință a adoptat o hotărâre întemeiată.

La 28 iunie 2018 SRL „ARC-SERVICE”, reprezentată de avocatul Andrei Stănilă a contestat cu recurs decizia instanței de apel, solicitând casarea deciziei recurrate și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

În motivarea recursului s-a indicat că atât instanța de apel, cât și prima instanță, nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind aplicate eronat normele de drept material și încălcate normele de drept procedural.

S-a mai specificat că pe marginea acestui caz în regim de urgență a fost numită expertiza extrajudiciară în domeniul contabilității de către experți judiciari atestați de Ministerul Justiției R. Moldova. Prin raportul de expertiză nr.1024 din 08 iunie 2018 se atestă următoarele: „În conformitate cu autorizația de funcționare a unităților de comerț și alimentare publică eliberată de Primăria mun. Chișinău, a balanței de verificare a contului de evidență contabilă 123 „mijloace fixe”, rapoartele financiare a SRL „ARC-SERVICE”, pe perioada de activitate 2006-2015, în perioada de activitate 01 ianuarie 2016 – 01 ianuarie 2017 (perioada judecării cauzei), ghereta din str. xxxxxx se afla cu drept de proprietate privată la evidența contabilă a SRL „ARC-SERVICE” c.f. xxxxxx ca mijloc fix a întreprinderii”.

Potrivit art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 12 iulie 2018 (f.d 256, vol.I), fiind recepționată de către reprezentantul recurenteii, avocatul Stănilă Andrei la 12 iulie 2018 (f.d.255, vol.I), astfel, recursul declarat la 28 iunie 2018, de către SRL „ARC-SERVICE”, reprezentată de avocatul Andrei Stănilă, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 13 august 2018 în adresa intimaților a fost expediată copia recursului, iar la 03 septembrie 2018 de către Ursu Eudochia a fost depusă referința prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Prin încheierea din 26 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de către SRL „ARC-SERVICE”, reprezentată de avocatul Andrei Stănilă, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de

către SRL „ARC-SERVICE”, reprezentată de avocatul Andrei Stănilă, întemeiat și care urmează a fi admis.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. b), c) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Actele administrate la dosar confirmă faptul că la 23 august 2016, Ursu Eudochia a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „ARC-SERVICE” și Olesei Tiron, intervenient accesoriu Natalia Iosif, prin care a solicitat obligarea SRL „ARC-SERVICE” și Olesei Tiron să-i elibereze și să-i restituie ghereta amplasată în xxxxxxxx

Ulterior, prin hotărârea din 13 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cererea de chemare în judecată depusă de către Eudochia Ursu împotriva SRL „ARC-SERVICE” și Olesei Tiron, intervenient accesoriu Natalia Iosif cu privire la restituirea bunului a fost admisă parțial, iar prin decizia din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către SRL „ARC-SERVICE”, fiind menținută hotărârea din 13 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Totodată, materialele anexate la dosar confirmă faptul că la 12 mai 2016, Ursu Eudochia a încheiat cu Iosif Natalia contractul de închiriere a gheretei amplasată în mun. Chișinău, str. Gr. Alexandrescu, nr. 7 pe termen de 5 ani.

La 16 mai 2016 a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale de 100 % din capitalul statutar a SRL „ARC-SERVICE” între Iosif Natalia (vânzător) și Tiron Olesea (cumpărător), ulterior făcându-se modificări la Camera înregistrării de Stat.

La aceeași dată, primind acordul de la proprietara gheretei - Iosif Natalia, reclamanta a transmis-o în comodat către SRL „ARC-SERVICE”.

În scopul prevenirii anumitor situații, în pct. 5.1 a contractului de comodat au fost indicate cazurile când contractul respectiv încetează înainte de termen fără înștiințarea părților, unul din motive fiind schimbarea administratorului sau asociatului SRL „ARC-SERVICE”.

La 08 august 2016, unicul asociat al SRL „ARC-SERVICE” - Olesea Tiron a efectuat modificări în actele de constituire a întreprinderii și anume, a modificat administratorul, destituind-o pe Eudochia Ursu și numindu-l pe Oganesean Vaghinac.

Faptul schimbării administratorului al SRL „ARC-SERVICE” a generat ca contractul de comodat să fie reziliat automat din 08 august 2016 din motivul neexecutării întocmai a condițiilor contractuale, clauză, expres prevăzută în pct. 5.1 a contractului de comodat.

Ulterior, la 26 august 2016, a fost încheiat un contract de vânzare-cumpărare a părții sociale, prin care Tiron Olesea a vândut, iar Caralașciuc Evgheni a cumpărat

100 % din capitalul social al SRL „ARC-SERVICE”, fiind autentificat notarial (f.d. 117, vol. I).

La 25 iulie 2017, a fost încheiat un contract de vânzare-cumpărare a părții sociale, prin care Caralașciuc Evgheni a vândut, iar Rusu Alexandru a cumpărat 100 % din capitalul social al SRL „ARC-SERVICE”, fiind autentificat notarial (f.d. 114, vol. I).

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând situația de fapt din cauza dată, în raport cu înscrisurile anexate la dosar, în coroborare cu normele de drept material pertinente cauzei, menționează că este neîntemeiată concluzia primai instanțe, menținută prin decizia instanței de apel, prin care a dispus admiterea parțială a acțiunii depuse de Ursu Eudochia, cu obligarea SRL „ARC-SERVICE” să elibereze și să restituie Eudochiei Ursu bunul (ghereta), amplasat în xxxxxxxx

În susținerea poziției respective, instanța de recurs consideră oportun de a evidenția prevederile art. 321 alin. (1) Cod civil, care statuează expres că dreptul de proprietate este transmis dobânditorului în momentul predării bunului mobil dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Un aspect important care urmează a fi elucidat în sensul soluționării corecte a litigiului dat se referă la faptul dacă deține sau nu SRL „ARC-SERVICE”, dreptul de proprietate asupra gheretei amplasată în xxxxxxxxxxxx

În acest sens, la dosar au fost anexate o serie de acte care confirmă că ghereta în litigiu a fost și este la balanța SRL „ARC-SERVICE”, la rubrica „mijloace fixe”.

Astfel, potrivit Certificatului privind înregistrarea subdiviziunilor SRL „ARC-SERVICE” (informația din Sistemul Informațional Automatizat „Registrul Fiscal de Stat”) de unde rezultă că „Ghereta” (codul 0001) este înregistrată după SRL „ARC-SERVICE” din 27 martie 2014 (f.d.156, vol.I).

Potrivit „Informației despre contribuabil - SRL „ARC-SERVICE” - Ghereta a fost inițial înregistrată la 24 octombrie 2005, după care a fost anulată înregistrarea la 27 iulie 2007, iar ulterior a fost reînregistrată la 27 martie 2014 în baza cererii nr.677 depusă de SRL „ARC-SERVICE”. Careva tranzacții cu ghereta respectivă în anul 2016 nu se observă în baza de date a organului fiscal (f.d.157, vol.I).

Conform răspunsului Direcției generale, comerț, alimentație publică și prestări servicii a Consiliului municipal Chișinău din 20 mai 2017 - „potrivit Registrului electronic de evidență, SRL „ARC-SERVICE” deține autorizația de funcționare nr.4254 din 01 octombrie 2004 cu termen de valabilitate pînă la 19 iunie 2017, eliberată pentru gheretă din xxxxxxxxxxxx

Este neîntemeiată concluzia primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel precum că potrivit raportului financiar al întreprinderii pentru anul 2016 ghereta din litigiu nu era la bilanțul mijloacelor fixe ale SRL „ARC-SERVICE” la data încheierii contractului de vânzare-cumpărare a părții sociale din 16 mai 2016.

Or, însuși din Raportul financiar pe anul 2016 la care instanța face referire rezultă clar că în privința gheretei nu s-a făcut nici o înstrăinare pe parcursul anului 2016 (f.d. 157, vol. I).

Este indicat că suma de 70 205 lei reprezintă valoarea de bilanț a gheretei. La rubrica respectivă nu este menționată nici o acțiune (nu se observă excluderea

gheretei de la evidența întreprinderii), astfel rezultă clar că ghereta la situația din 31 decembrie 2016 a rămas la balanța întreprinderii SRL „ARC-SERVICE”, ca mijloc fix (f.d. 104, vol. I).

Contul „1239” – potrivit Nomenclatorului de conturi contabile (din Planul general de conturi contabile din Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 216 din 28 decembrie 2015) – include „ghereta” la categoria „alte mijloace fixe” ale întreprinderii (f.d.154, vol.I).

În continuare, instanța de recurs punctează că potrivit art. 5 pct. 29) din Cod fiscal, subdiviziunea este unitate structurală a întreprinderii, instituției, organizației (filială, reprezentanță, sucursală, secție, magazin, depozit etc.), situată în afara locului ei de reședință de bază, care exercită unele din atribuțiile acesteia.

Conform art. 161 alin. (5) Cod fiscal, evidența subdiviziunilor fără statut de persoană juridică amplasate în altă parte decât sediul persoanei juridice din care fac parte este ținută de Serviciul Fiscal de Stat, care atribuie fiecărei subdiviziuni codul acesteia.

Potrivit pct. 27, 28 din Instrucțiunea privind evidența contribuabililor aprobată prin Ordinul IFPS nr.299 din 2 mai 2012, organul fiscal este responsabil de actualizarea Registrului fiscal de stat. Actualizarea registrului fiscal de stat se efectuează în cazurile schimbării sediului contribuabilului, modificării denumirii, conducătorului, principalului gen de activitate, capitalului social, în cazurile reorganizării contribuabilului precum și în cazurile modificării și/sau completării informației referitor la subdiviziunile declarate, precum și despre sistarea temporară a activității subdiviziunii. Modificările operate în documentele inițial declarate se înscriu în Registrul fiscal de stat în temeiul cererii contribuabilului, depuse la organul fiscal de stat teritorial unde se află la evidență, în termen de 30 de zile de la data dobândirii dreptului de proprietate (posesie, locațiune), schimbarea sediului său și/sau a informațiilor inițiale, cât și modificările ulterioare cu privire la sediul subdiviziunii sale, precum și despre sistarea temporară a activității subdiviziunii.

De menționat că în cauza dată, Ursu Eudochia pretinde că a primit ghereta în litigiu cu titlu de folosință de la Iosif Natalia prin contractul de locațiune anexat la dosar.

Ulterior, la 16 mai 2016, Ursu Eudochia în calitate de locatar al gheretei a transmis-o în comodat companiei SRL „ARC-SERVICE”, semnând din numele întreprinderii soțul ei, Ursu Ivan, înputernicit în baza procurii nr. 1 din 16 mai 2016 (f.d. 12, vol. I).

Contractul de comodat și contractul de chirie nu sunt înregistrate în Registrul Fiscal de Stat așa cum prevede Instrucțiunea privind evidența contribuabililor aprobată prin Ordinul IFPS nr. 299 din 2 mai 2012, cu atât mai mult că Ursu Eudochia la acel moment era administratoarea SRL „ARC-SERVICE” și era obligată conform legii să facă acest lucru.

Prin urmare aceste contracte nu pot fi opozabile nici față de Serviciul Fiscal de Stat nici față de persoanele terțe or, datele Registrului Fiscal de Stat arată contrariul că SRL „ARC-SERVICE” este proprietar al gheretei respective cu valoare de bilanț de 70 205 lei.

Prin urmare, avînd la bază cumulul de probe expuse mai sus, instanța de recurs concluzionează că este neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Eudochia Ursu împotriva SRL „ARC-SERVICE” și Olesei Tiron, intervenient accesoriu Natalia Iosif, cu privire la restituirea bunului, din care motive urmează a fi respinsă.

Din considerentele sus-menționate și avînd în vedere faptul că circumstanțele cauzei au fost constatate pe deplin de către prima instanță și instanța de apel, însă normele de drept material au fost aplicate eronat, nefiind necesară verificarea suplimentară a probelor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către SRL „ARC-SERVICE”, reprezentată de avocatul Andrei Stănilă, a casa decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către SRL „ARC-SERVICE”, reprezentată de avocatul Andrei Stănilă.

Se casează decizia din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 13 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Eudochia Ursu împotriva SRL „ARC-SERVICE” și Olesei Tiron, intervenient accesoriu Natalia Iosif, cu privire la restituirea bunului, cu emiterea unei noi hotărâri prin care:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Eudochia Ursu împotriva SRL „ARC-SERVICE” și Olesei Tiron, intervenient accesoriu Natalia Iosif, cu privire la restituirea bunului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Victor Burduh